

В умовах нестабільного світу арт-терапія перетворюється на частину системи психосоціальної підтримки та гуманістичного супроводу особистості. Її перевага в поєднанні мистецтва, науки, гуманітарної практики, освіти та соціального партнерства. Арт-терапія як практика представляє собою цілісну систему роботи з особистістю, що спирається на природні механізми творчості та охоплює психологічний, емоційний, соціальний і культурний рівні існування людини. Особливістю арт-терапії є універсальність, оскільки вона може застосовуватися при роботі з різними віковими групами: дітьми, підлітками, дорослими, людьми похилого віку. Її використовують в своїй роботі не тільки психотерапевти, але й соціальні працівники, арт-педагоги, вчителі, культурні діячі. Арт-терапія охоплює багато форм, що розрізняються за змістом, способом проведення та цільовою аудиторією.

Арт-терапія в сучасних умовах виступає як гуманістична форма підтримки, що дозволяє забезпечувати самовираження, емоційне відновлення та рівновагу. Дослідники наголошують, що арт-терапія потребує комплексного осмислення, міждисциплінарного дослідження, зокрема культурологією, психологією, педагогікою тощо. Особлива увага має зосереджуватися на вивченні моделей та сфер практичного впровадження арт-терапії.

Сьогодні в українському контексті арт-терапія найбільш поширена в таких сферах як: соціальна робота, освіта, психосоціальна підтримка вразливих груп населення.

Незважаючи на те, що в Україні арт-терапія не має формалізованого статусу як самостійної професії, вона активно розвивається через волонтерські ініціативи, громадські організації, творчі освітні простори, практичну діяльність психологів і арт-педагогів та потребує інституційної підтримки, фінансування, законодавчого визнання й системи підготовки кадрів.

АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Щербина Д., здобувач вищої освіти

*Черняк Д.С., кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри
сценічного мистецтва і культури*

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: екологічне мистецтво, еко-арт, environmental art, ленд-арт.

Сучасне мистецтво – це не лише засіб естетичного вираження, а й вагомий інструмент суспільних змін. Однією з головних проблем, що хвилює митців сьогодні, є екологічна криза. Забруднення довкілля, кліматичні зміни, зникнення видів — усі ці виклики стають центральними

темами для багатьох сучасних художників, що використовують свої роботи не лише для привернення уваги до проблеми, а й для активного залучення глядачів до її вирішення.

В сучасному суспільстві тема екології та її висвітлення в мистецтві отримали неабияку актуальність, хоча екологічна проблематика в мистецтві розкривається ще з 60-х років ХХ століття.

Екологічне мистецтво (еко-арт) визначають як жанр мистецтва та художню практику, що спрямовані на збереження та відновлення форм життя, ресурсів та екології Землі. Екологічне мистецтво, в англійській версії *environmental art*, - термін, що включає в себе роботи в різних жанрах та стилях, які об'єднані темою акцентування уваги на взаємозв'язку та взаємовпливі природи та людини, екологічних проблемах, зокрема збереженні природи, зміні клімату та стимулюють суспільство до розумного та раціонального використання природних ресурсів.

Екологічна проблематика може бути представлена в живописі, інсталяціях, перформансі, кіно-, фотомистецтві, анімації, VR. Митці, що працюють в стилі еко-арту, в своїй роботі дотримуються ряду принципів. Зокрема, їх діяльність спрямована на інформування громадськості про екологічні проблеми, відтворення ушкодженого навколишнього середовища/природи, перегляд екологічних відносин, внесення пропозицій щодо нових можливостей співіснування та стійкого розвитку, активізацію зміни поведінки та державної політики. Роботи створюються з натуральних матеріалів. Також використовуються перероблені матеріали, скло, пластик, метал, папір тощо. Важливою частиною раннього еко-арту є ленд-арт, представники якого захоплювались естетикою природи, зв'язком з нею, створювали свої твори з природних матеріалів на природі, і відповідно глядачі повинні були сприймати їх на природі, такі твори були недовговічні та руйнувались під впливом природних стихій. Різновидом екологічного мистецтва є арт-активізм, завданням якого було не стільки показати вразливість природи та її красу, а вживати активних заходів щодо її збереження. Однією з таких акцій можна вважати перформанс німецького художника Й. Бойса «7000 дубів», проєкт, що був розпочатий в рамках проведення виставки сучасного мистецтва *Documenta* та тривав близько п'яти років. В ХХІ ст. художники почали активно співпрацювати з науковцями (екологами, біологам), політичними активістами, екологічними організаціями та прагнули привнести природу в галереї, музеї. З'являються нові види мистецтва *climate art*, *science art*.

Еко-арт сьогодні це не тільки жанр мистецтва, а образ життя та філософія усвідомленого дбайливого відношення до природи та помірному використанню природних ресурсів, інструмент привертання уваги до стану навколишнього середовища, зміни ставлення населення щодо своєї ролі в його збереженні, елемент глобального діалогу про майбутнє планети та необхідність зміни споживацької парадигми.